

Asia: VN/34952/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yritys- ja yhteisötietolain 4 §:n 2 momentin 12 kohdan ja 9 a §:n kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi yritys- ja yhteisötietolain 4 §:n 2 momentin 12 kohdan ja 9 a §:n kumoamisesta ("Esitys"). Esityksessä esitetään, että PRH:n tehtävä LREI-tunnisteiden antajana lakkautettaisiin.

Suomen Yrittäjät katsoo, että lakkauttaminen ei ole perusteltua yrityksille aiheutuvien kustannusten tai palvelua koskevien markkinoiden kannalta. Esityksessä annettujen tietojen valossa sitä ei voida perustella myöskään julkisen talouden sopeuttamisella.

Suomen Yrittäjät katsoo, että esityksen tavoitteet ja niiden taloudelliset vaikutukset on selostettu vaillinaisesti. Esityksessä on todettu ainoastaan, että "tavoitteena on, että PRH:lta poistettaisiin tehtävä LEI-tunnisteiden antajana". Esityksen taustaksi on toisaalta esitetty julkisen talouden sopeuttamistoimia ja todettu, että tehtävästä luopuminen toisi vuosina 2025–2026 arviolta yhteensä 500 000 euron säästön. Esityksestä ei käy ilmi, onko tässä arvioissa otettu myös huomioon yrityksiltä kerättävät maksut vai ainoastaan palvelun ylläpidon kustannuksia koskeva säästö.

Toisaalla esityksessä on joka tapauksessa osoitettu seikkaperäisesti, että PRH:lta poistettavaksi esitetyistä tehtävistä aiheutuneet kustannukset on tähänkin asti katettu palvelua käyttäneiltä yrityksiltä perityillä maksuilla. Esityksessä esitettyjen tietojen perusteella vaikuttaisi selvältä, että PRH:n tarjoama palvelu on ollut yritysten näkökulmasta kilpailukykyinen. Tästä kertoo sekä PRH:n palvelun markkinaosuus (85 %) että esityksessä esitetty hintavertailu. Näillä perustein PRH:n tehtävä LEI-tunnusten myöntäjänä vaikuttaisi pikemminkin lisäävän markkinoiden kustannuskilpailua kuin vähentävän sitä.

Tällä hetkellä markkinoilla toimii rajallinen määrä yksityisiä palveluntarjoajia, jotka ovat lähes poikkeuksetta ulkomaisia. Esityksessä ei ole esitetty arvioita, missä määrin ehdotettu muutos mahdollisesti lisäisi yksityisten toimijoiden määrää markkinoilla ja millä aikavälillä näitä muutoksia voisi odottaa tapahtuvaksi. Suomen Yrittäjät arvioi, ettei uusia palveluntarjoajia tulisi markkinoille ainakaan esitetyn voimaantuloajan puitteissa.

Esityksen mukaan Suomessa on yli 30.000 yritystä, jotka käyttävät PRH:n palvelua. Suomen Yrittäjät katsoo, että esityksen seurauksena yrityksille kokonaisuudessaan aiheutuvat kustannukset melko suurella varmuudella kasvaisivat. Esityksellä ei myöskään saavutettaisi merkittäviä tai edes vähäisiä säästöjä julkisen talouden näkökulmasta, sillä palvelun tuottamisen kustannukset on tähänkin asti katettu yrityksiltä perittävillä maksuilla.

Esityksen toteutumisella olisi ilmeisiä vaikutuksia niihin yrityksiin, jotka ovat jo hankkineet LEI-tunnuksen PRH:lta sekä kaikkiin tahoihin, jotka käyttävät tunnisteita omissa prosesseissaan. Yksittäisten yritysten tunnisteet jouduttaisiin esityksen myötä siirtämään toisille palveluntarjoajille. Esityksen myötä myös LEI-tunnistetietojen julkisuus muuttuisi olennaisesti, millä voi olla olennainen merkitys eri sidosryhmien prosesseihin.

Esityksessä on toisaalta kuvattu vain hyvin summaarisesti menettelyjä, joilla esityksen edellyttämät jo myönnettyjen tunnisteiden siirrot toteutettaisiin eri rekistereiden välillä. Esityksessä ei myöskään ole arviota siirrosta yrityksille aiheutuvista kustannuksista tai maksuista.

Kustannusten lisäksi tietojensiirtojen toteuttaminen vaatinee valmistautumista ja aikaa kaikilta eri osapuolilta sekä huolellista ennakkoviestintää. Esityksessä ei ole esitetty arvioita siirron toteuttamisen aikataulusta. Ehdotettu voimaantulon aikataulu (lokakuu 2026) vaikuttaa kireältä ja on todennäköisesti epärealistinen.

Suomen Yrittäjät katsoo, että sikäli kun esityksen mukaiset muutokset päätetään toteuttaa, esityksessä tulisi arvioida muutosten voimaantulon aikataulua perusteellisemmin eri sidosryhmien kannalta. Markkinoiden sopeutumiselle tulisi varata pidempi siirtymäaika.

Turunen Antti
Suomen Yrittäjät ry